

Barcelona, 23 de febrer de 2021

PARAULES PER A L'ARCADI OLIVERES

Benvolgut Conseller, benvolguda Alcaldessa, Benvolgut Arcadi, Benvolguda família Oliveres...

Gràcies abans de res, per acompanyar-nos en aquest acte de celebració de la vida i de tot allò que hem après de l'Arcadi Oliveres.

Ara fa unes setmanes, després de rebre les males notícies sobre la malaltia de l'Arcadi, la Pepa, la Núria, la Santolino o jo mateix vam anar a visitar-lo a Can Oliveres. Li vam explicar que la Junta de Lafede.cat, la Federació d'organitzacions per a la Justícia Global, havia pensat que volíem fer un canvi de nom de la nostra seu... i que volíem posar-li el seu nom.

I que què li semblava.

L'Arcadi ens va respondre que li feia il·lusió però que no volia privilegis (l'Arcadi fidel sempre a l'Arcadi) i que en tot cas que sabéssim que ell mateix feia uns anys pel seu fill Marcel havia provat de fer quelcom de similar al Centre Cívic Orlandai i que no era fàcil... que segurament caldria esperar 5 anys... que millor no fer-se il·lusions.

Et vam prometre fer el que poguéssim.

I ja veus, Arcadi, aquí estem: ho hem aconseguit. Vull que sàpigues que després de les converses amb tu vam informar a l'Ajuntament d'aquesta proposta i que en 5 dies ja havien canviat la placa oficial a la nostra porta. Que quedi clar: sense aplicar cap privilegi. Crec que a aquestes alçades totes sabem (i fins i tot podem dir-ho) que les administracions no són l'espai més àgil i ràpid del món. I el mateix Lafede.cat. Nosaltres, que vam posar noms de dones a totes les sales, que hem après i ens hem promès que a la vida cal celebrar els moviments i les organitzacions i NO a les persones. Que buscant la horitzontalitat cada cop necessitem més reunions i assemblees per prendre una decisió. En resum, nosaltres, conscients dels nostres límits i de les nostres contradiccions, en tot just una setmana, nosaltres, aquí estem. Per tu, la cosa va anar així: ho hem aconseguit.

Avui inaugurarem, en petit comitè, havent de suportar un cop més les mesures que ens imposa la pandèmia, sense centenars d'amics que ens consta que haguéssim volgut ser avui amb tu, però en tot cas, avui inaugurarem: l'Espai Arcadi Oliveres. La casa de la Justícia Global.

I a mi m'ha tocat el rar privilegi de representar a Lafede, Arcadi, a aquest moviment per la Justícia Global que avui vol celebrar la vida a través teu.

Així que deixeu-me uns minuts d'aquest acte oficial per compartir per quines raons hem escollit aquest nom per la nostra Seu.

Aviso: no serà fàcil resumir-ho en els 10 minuts que tinc a disposició.

He pensat en 3 raons principals:

- (1) Perquè en realitat: tot és culpa de l'Arcadi
- (2) Perquè no volem oblidar mai la República de la paraula, del diàleg de la cultura que hem après de tu.
- (3) Perquè volem celebrar la vida donant-te les gràcies

M'explico.

Deia que la primera raó és que, en realitat: tot és culpa de l'Arcadi Oliveres.

No és una frase meva. Així, tal qual, al tombant cap al segle XXI ho escrivia un columnista d'un gran diari que devia tenir ganes de ser especialment transparent i expeditiu. La cita és literal: "la culpa de tot és de l'Arcadi Oliveres". Llavors es referia a la creixent consciència alter-mundialista, pacifista i eurocrítica que a finals del '90 prenia hegemonia en la joventut del moment. Una joventut que qüestionava a la OMC, al FMI al Banc Mundial, una joventut tocada pel vent del Sud, que mirava a PortoAlegre, que demanava la Taxa Tobin i s'emocionava llegint Le Monde Diplomatique i volia ser als carrers de Seattle o de Genova. Una joventut que també era perseguida pels mossos d'esquadra i la Urbana pels carrers del Raval mentre cridava que un altre món era possible.

Impossible no mencionar-ho: allò que vivia aquella joventut al Raval, no és gaire diferent de la situació que viu una altra joventut aquestes darreres nits a Barcelona.

En resum, tornem al fil, estem d'acord: tot allò era culpa de l'Arcadi Oliveres. I també Lafede.cat és culpa de l'Arcadi. És, de nou, literal.

No oblidem que conjuntament amb l'estimat i recordat Joan Gomis, com a militant de la causa de Justícia i Pau, l'Arcadi va elaborar al 1981 l'informe sobre la primera Campanya pel 0,7%.

Llavors l'objectiu era conscienciar a l'Estat Espanyol dels compromisos presos per les Nacions Unides, que demanaven que els Estats dediquessin el 0,7% de la seva riquesa als països més empobrits. L'Arcadi ens ha explicat que llavors van suspendre la campanya perquè es va prometre que en un temps prudencial es faria. I ho van creure.

Més tard, el 1985, en el marc de la campanya Catalunya Solidària, que volia fer front a una important fam a Etiòpia, es va recollir molt menjar i materials de primera necessitat coincidint amb el Nadal. En Joan Gomis va convèncer al President Pujol de que la Generalitat costegés l'enviament d'aquest material a Etiòpia. Així va ser la primera partida de cooperació internacional de la Generalitat. Així va néixer la cooperació.

A aquestes campanyes, ho sabem, l'Arcadi va impulsar-ne moltes altres: la primera campanya en favor de l'objecció fiscal a la despesa militar i la constitució de l'Assemblea d'Objectors Fiscals (1983), la campanya contra la llei reguladora de l'objecció de consciència i en suport de la insubmissió (1984), la constitució de la Universitat Internacional de la Pau de Sant Cugat (1985), la campanya contra l'ingrés d'Espanya a l'OTAN (1986), la introducció al país de les Brigades Internacionals de Pau (1987), la fundació de la Xarxa Europea Contra el Comerç d'Armes (reunions d'Utrecht, 1984, i Malmö, 1987), les mobilitzacions contra la primera guerra del Golf (1991), la campanya en favor de la cancel·lació del deute extern (1999), entre l'any 2001 (substituint Joan Gomis quan aquest va morir) fins al 2007 va presidir la Federació Catalana d'ONG per la Pau, va impulsar les mobilitzacions contra la Guerra de l'Iraq (2003), President de la FOCIR, President del Consell Català de Foment de la Pau, va participar en les manifestacions contra la cimera de l'OMC a Seattle (1999) al Fòrum Social Mundial, a Bombai (2004), Porto Alegre (2005), Bamako (2006), Nairobi (2007), Belem (2009), Dakar (2011), del Fòrum Social de la Mediterrània, celebrat a Barcelona (2005) i del Fòrum Social Català (2008). Va ser la veu més alta del 15M i va impulsar el procés constituent convençut de que calia unitat i entesa.

Molts hem crescut en i amb aquestes campanyes i en aquests espais de debat. Jo mateix he crescut en aquests espais. Lafede ha crescut en aquests espais.

Però hi ha més motius per posar el nom de l'Arcadi al nostre local. Ho dèiem.

El segon motiu es perquè no volem oblidar mai la República de la paraula, del diàleg de la cultura que hem après de tu.

Més d'una vegada ens has explicat el dia que en Xirinacs, va entrar a classe en plena dictadura i us va dir: "Això és una república". Una república de la paraula, del diàleg i de la cultura, que podia alliberar i protegir i calmar i pacificar i reconciliar i transformar.

Us he parlat abans de diverses campanyes i càrrecs que l'Arcadi ha impulsat. Però crec que el record més comú que compartim moltes i molts, és l'Arcadi donant-nos una xerrada.

Obrint-nos la porta a una República portada pel Vent del Sud. D'una realitat que no s'assemblava ni a les televisions, ni a la publicitat ni a les aspiracions que se suposava que "haviem de tenir". Una realitat que s'assemblava a les cares que trobàvem pel carrer. A les lectures que tot just descobríem de la seva mà. Una realitat que eren ganes de conèixer la realitat.

El que ens ha explicat en totes aquestes xerrades són, és la meua opinió, la República de l'Arcadi Oliveres. Les paraules d'Arcadi.

He preguntat a la Junta i l'equip de Lafede.cat com et van conèixer.

La Jara m'ha dit que et recorda de sempre. Que sempre hi erets. La Júlia m'ha parlat d'una formació de camps de treball de SETEM i d'una xerrada a l'Escola d'Adults del Carmel. L'Ares m'ha dit que tenia 12 anys el primer cop que els seus pares la van portar a la Universitat Internacional per la Pau i que li vas semblar un home ple de saviesa. La Georgina m'ha parlat de la teva vehemència, coherència i capacitat d'inspirar que tenies impartint classes d'economia mundial. Hi ha centenars d'històries similars entre les persones que constitueixen Lafede.

Jo per primera vegada et vaig conèixer al teu despatx de Justícia i Pau acompanyat pel Toni Comin. Et volíem demanar si podies fer una xerrada per la Consulta Justícia Global. Em vas explicar que aquell darrer any havies fet més de 350 xerrades, més les classes, més la ràdio.

Vaig fer números: més d'una xerrada al dia. Veia impossible que em diguessis que sí.

Però vas fer-ho. Vas treure la teva agenda mítica plena de notes i vas dir-nos la teva disponibilitat.

La veritat, Arcadi, és que sempre has dit que sí.

I de totes les ensenyances que crec que ens hem d'endur per sempre, deixa'm destacar-ne dues:

La primera és que la nostra prioritat a nivell global ha de ser destruir el capitalisme. Cal fer-ho des de l'ètica i la política de la noviolència, des de la democràcia pacífica i pacifista, però sempre ens ho has dit: cal fer cooperació, per suposat, però sobretot, cal canviar l'ordre global. De res servirà el 0,7 si no canviem les regles d'un món injust. Mentre tinguem aquest sistema criminal i assassí, no hi tenim res a fer. El capitalisme és un sistema d'explotació constant de la gent, i, mentre el mantinguem com a sistema econòmic, mentre s'expliqui a les facultats d'economia, a les escoles de negocis i, des de fa algun temps, al batxillerat quan es fa introducció a l'economia als vaillets, no farem res. Les ONG ho sabem: 25.000 morts de fam cada dia. Fa més de 10 anys de la crisi econòmica: el rescat bancari va significar 10 bilions de dòlars, 200 vegades el que l'ONU demana per eradicar la fam. 26 persones al planeta tenen la mateixa riquesa que la meitat de la humanitat. A més, cal sumar-hi la destrucció del planeta. Ens ho has dit moltes vegades: el capitalisme s'ha de destruir, i prou.

I la segona. Amb paraules amables, amb el teu to de veu pausat, però no oblidarem el que ens has dit mil vegades: si volem canviar el món, construir una alternativa al capitalisme, comencem per canviar la nostra forma d'estalviar, de comprar, d'informar-nos, de comportar-nos en aquest món. Ens ha parlat de la importància d'associar-nos, de que sols no fem res, i que un cop siguem molts: cal perdre la por i actuar. Totes i tots teníem un compromís a prendre davant l'Arcadi. Una obligació de perdre la por.

Aquesta és la república que ens has donat.

M'estic allargant. Acabo.

Però abans, toca la tercera raó per la que hem anomenat a la seu de Lafede, Espai Arcadi Oliveres. Ho deia abans: perquè volem celebrar la vida donant-te les gràcies.

Gràcies Arcadi per obrir-nos tantes portes. Per tanta vida que ens has donat. I gràcies també a vosaltres, família Oliveres. Per que no costa imaginar, que si totes i tots hem viscut i escoltat tant a l'Arcadi, vol dir que d'alguna manera us l'estàvem robant dels vostres dinars i matins i nits i sopars i sobretauls. Gràcies també a vosaltres per haver-ho fet possible.

Gràcies per tot i gràcies per tant. I sempre, sempre, sempre, com ens has ensenyat i avui més que mai, en lluita pacífica i noviolenta per la Justícia Global.

Luca Gervasoni, en nom de la Junta directiva